

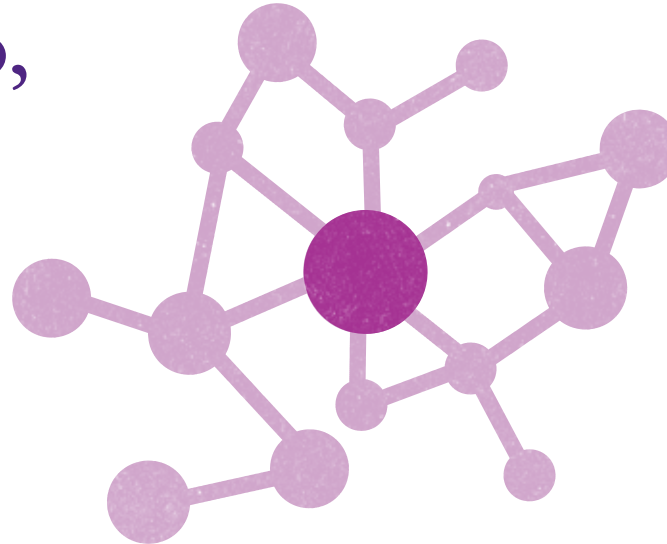
Zmiany w Ustawie o rachunkowości

Szanowni Państwo,

Z przyjemnością prezentujemy kolejną edycję „Purpurowego Informatora”, czyli cyklu analiz, w którym omawiamy ważne dla przedsiębiorców kwestie prawne, księgowe i kadrowe.

Tym razem tematem naszego cyklu jest pakiet zmian w ustawie o rachunkowości, które obowiązują od 2016 roku.

Ustawa o rachunkowości zwana także polskim prawem bilansowym jest podstawowym aktem prawnym normującym zasady rachunkowości, tryb badania sprawozdań finansowych przez biegłych rewidentów oraz zasady wykonywania działalności w zakresie usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych w Polsce. Wielokrotnie była już nowelizowana. Ostatnie nowele, które weszły w życie na przestrzeni roku 2016, dotyczą m.in. zmian definicji jednostek powiązanych, uproszczeń w prowadzeniu księgowości małych i mikro firm, zmian w prezentacji bilansu i rachunku zysków i strat, amortyzacji zakończonych prac rozwojowych i sprawozdań skonsolidowanych.

W niniejszym raporcie pomagamy zrozumieć szczegóły dotyczące tych zmian i przygotować firmę do ich stosowania.

Zapraszamy do lektury.

Jednostki powiązane

Co się kryje pod pojęciem jednostki powiązane?

Jednostkami powiązanymi są:

- jednostka dominująca oraz jednostki od niej zależne (układ pionowy grupy), a także
- jednostki zależne od mojej jednostki dominującej (układ poziomy grupy).

Do 2015

- jednostka dominująca
- jednostki zależne
- jednostki znajdujące się wraz z jednostką pod wspólną kontrolą

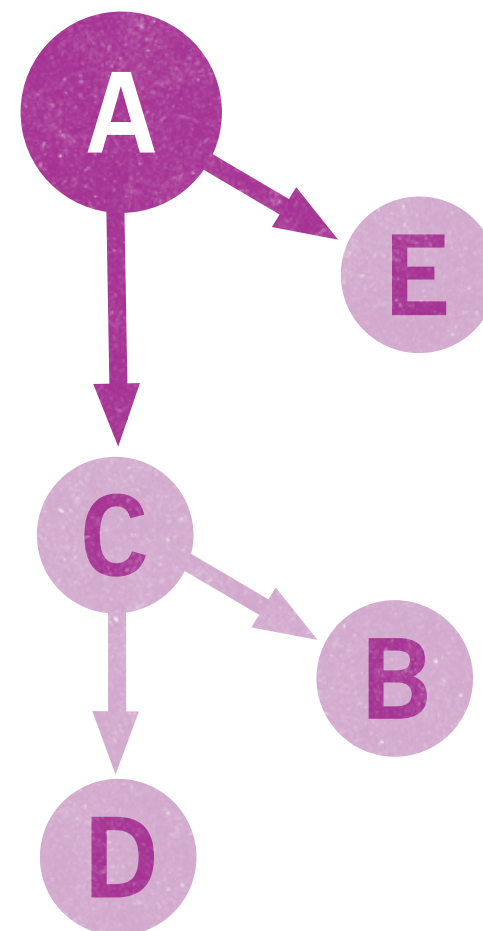
Od 2016

- jednostki wchodzące w skład danej grupy kapitałowej

Definicja grupy kapitałowej: jednostka dominująca i jej jednostki zależne (spółki handlowe, kontrolowane przez jednostkę dominującą)

Pozostałe jednostki, w których dana jednostka posiada zaangażowanie w kapitale, to jednostki, które nie są jednostkami zależnymi i w których jednostka posiada jakkolwiek udział, mający charakter trwałego powiązania (dłużej niż rok):

- jednostki stowarzyszone,
- jednostki współzależne,
- inne, jeśli udziały są długoterminowe.

Jednostki powiązane

Prezentacja w bilansie

Zgodnie z załącznikiem nr 1 do Ustawy o Rachunkowości:

- należności i zobowiązania długoterminowe
- długoterminowe aktywa finansowe
- należności i zobowiązania krótkoterminowe

należy wykazywać w podziale na:

- jednostki powiązane,
- pozostałe jednostki, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale,
- pozostałe jednostki.

Zgodnie z załącznikiem numer 4 i 5 do Ustawy o Rachunkowości
Jednostki mikro i małe nie wykazują danych z taką szczegółowością.

Jednostki powiązane

Prezentacja w rachunku zysków i strat

W Załączniku nr 1 do Ustawy o rachunkowości wykazywane są:

- transakcje z jednostkami powiązаныmi:
  - przychody ze sprzedaży (wariant kalkulacyjny i porównawczy)
  - koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów (wariant kalkulacyjny)
  - dywidendy i udziały w zyskach
  - przychody i koszty finansowe z tytułu odsetek
  - zysk i strata z tytułu rozchodu aktywów finansowych
- transakcje z jednostkami, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale:
  - dywidendy i udziały w zyskach

W Załączniku nr 4 i 5 do Ustawy o Rachunkowości

- jednostki małe zobowiązane są wykazywać szczegółowe informacje w działalności finansowej
- jednostki mikro nie muszą prezentować danych tak szczegółowo

Jednostki powiązane

Salda z jednostkami powiązanymi

Jednostki powiązane

Prezentacja w sprawozdaniach

AKCJE WŁASNE I NIEPOKRYTY KAPITAŁ 2015	
Aktywa	Pasywa
	akcje własne -100
	niewypłacony kapitał -200

AKCJE WŁASNE I NIEPOKRYTY KAPITAŁ 2016	
Aktywa	Pasywa
	akcje własne +100
	niewypłacony kapitał +200

Udziały (akcje) własne oraz należne wpłaty na kapitał dotąd prezentowane ze znakiem ujemnym w pasywach w kapitale własnym obecnie powinny być prezentowane po stronie aktywów obrotowych (2 ostatnie pozycje).

Zestawienie Zmian w Kapitale Własnym:

- usunięcie należnych wpłat na kapitał
- usunięcie akcji własnych

Cash Flow:

- nabycie akcji własnych pozostaje w działalności finansowej

Jednostki powiązane

Zyski (straty) nadzwyczajne

Obecnie wykazujemy koszty i przychody związane ze zdarzeniami losowymi odpowiednio w pozycji „Inne koszty operacyjne” i „Inne przychody operacyjne”.

- zysk (strata) brutto

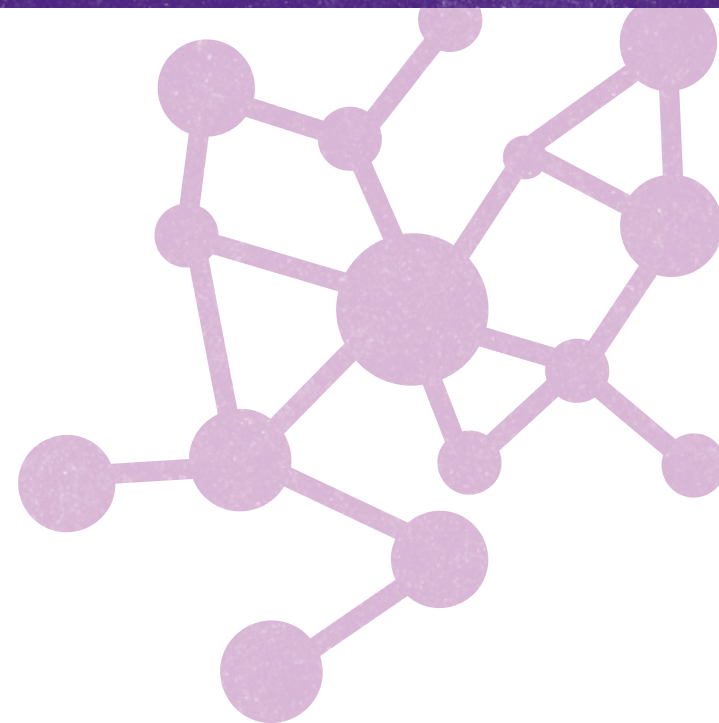

Jednostki powiązane

Przychody i koszty finansowe

W przychodach i kosztach finansowych dodano nowy wiersz „Aktualizacja wartości aktywów finansowych”

Jednostki powiązane

Kapitały (wyodrębniona analityka)

II. Kapitał (fundusz) zapasowy, w tym:

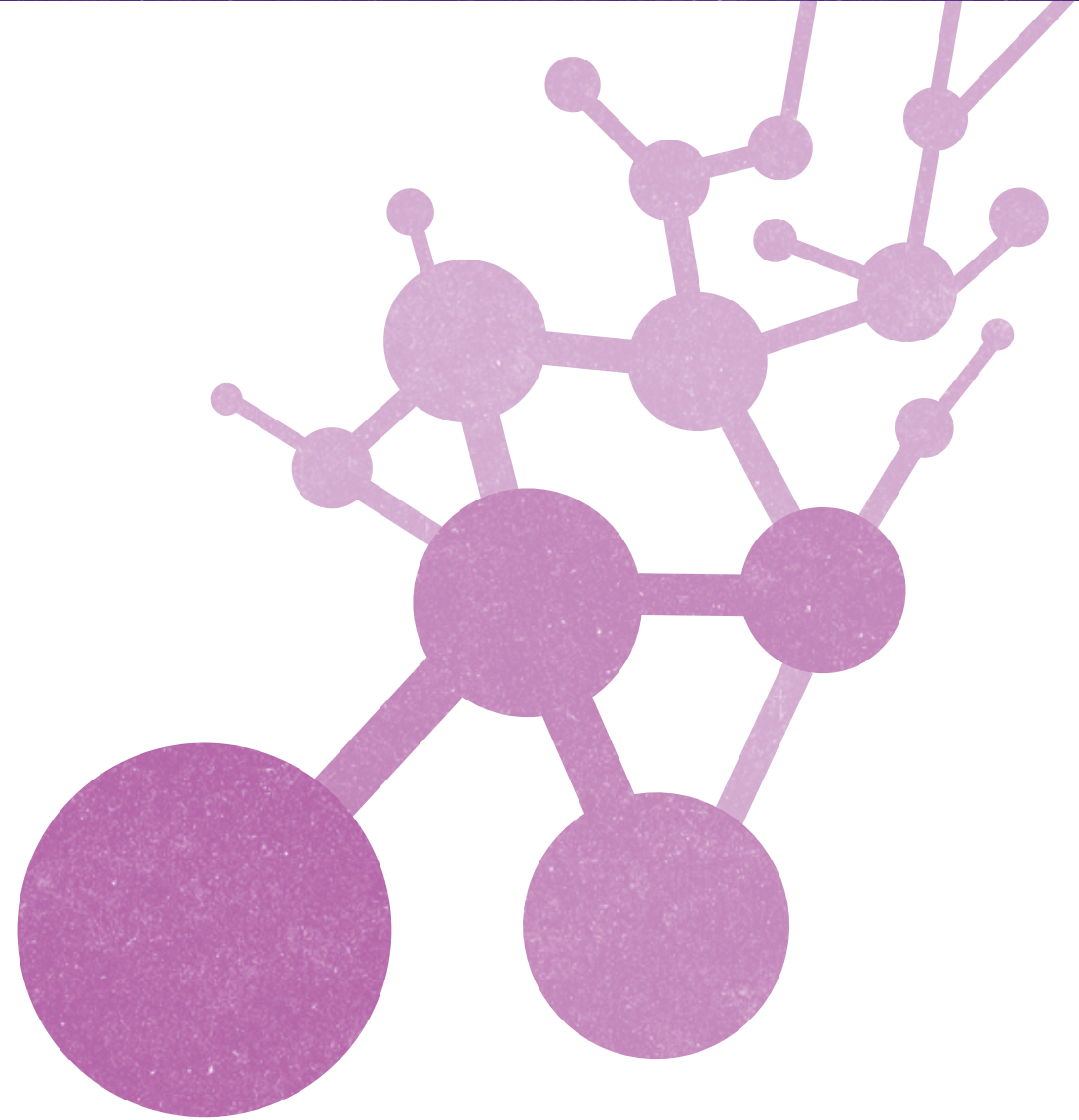
- nadwyżka wartości sprzedaży (wartości emisyjnej) nad wartością nominalną udziałów (akcji)

III. Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny, w tym:

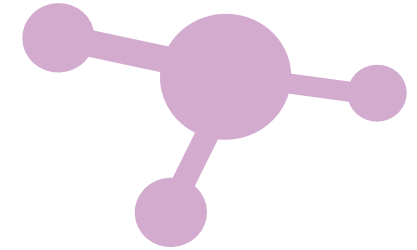
- z tytułu aktualizacji wartości godziwej

IV. Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, w tym:

- tworzone zgodnie z umową (statutem) spółki
- na udziały (akcje) własne

Jednostki powiązane

Zmiany w informacji dodatkowej

- 1 Należy zwrócić uwagę na składniki aktywów lub pasywów, które są wykazywane w więcej niż jednej pozycji bilansu ponieważ należy wskazać jego powiązanie między tymi pozycjami (uzgodnienie). Dotyczy to głównie podziału należności i zobowiązań na część długoterminową i krótkoterminową.
- 2 Jednostka powinna podać informację wraz z kwotami o wszelkich zobowiązaniach wynikających z emerytur i świadczeń o podobnym charakterze dla byłych członków organów zarządzających, nadzorujących a także zobowiązaniach zaciągniętych w związku z tymi emeryturami.
- 3 Gdy aktywa niefinansowe są wyceniane wg wartości godziwej, należy podać informację o wartości i założeniach oraz kwoty ujęte w kapitale (skutki przeszacowania).
- 4 W informacji dodatkowej należy zawrzeć:
  - kwotę zakończonych prac rozwojowych i wartości firmy + uzasadnienie okresów amortyzacji
  - informacje o błędach lat ubiegłych
  - jeśli nie sporządza się sprawozdania skonsolidowanego - informacja o tym, czy spółki powiązane stosują UoR czy MSSF
  - liczbę oraz wartość posiadanych papierów wartościowych lub praw, w tym świadectw udziałowych, zamiennych dłużnych papierów wartościowych, warrantów i opcji, ze wskazaniem praw jakie przyznają
  - zobowiązania zabezpieczone na majątku
  - odsetki oraz różnice kursowe, które powiększyły cenę nabycia towarów lub koszt wytworzenia produktów w roku obrotowym

Jednostki powiązane

Amortyzacja wartości firmy i prac rozwojowych

Prace rozwojowe amortyzują się przez:

- okres ekonomicznej użyteczności
- w szczególnych wypadkach, gdy brak wiarygodności: 5 lat

Wartość firmy amortyzuje się przez:

- okres ekonomicznej użyteczności
- w szczególnych wypadkach, gdy brak wiarygodności: 5 lat

Jednostki powiązane

Mała jednostka

Do małych jednostek zaliczamy spółki handlowe i osoby prawne niespełniające 2 z 3 warunków za bieżący i poprzedni rok:

- aktywa 17 mln zł
- przychody 32 mln zł
- zatrudnienie 50 osób

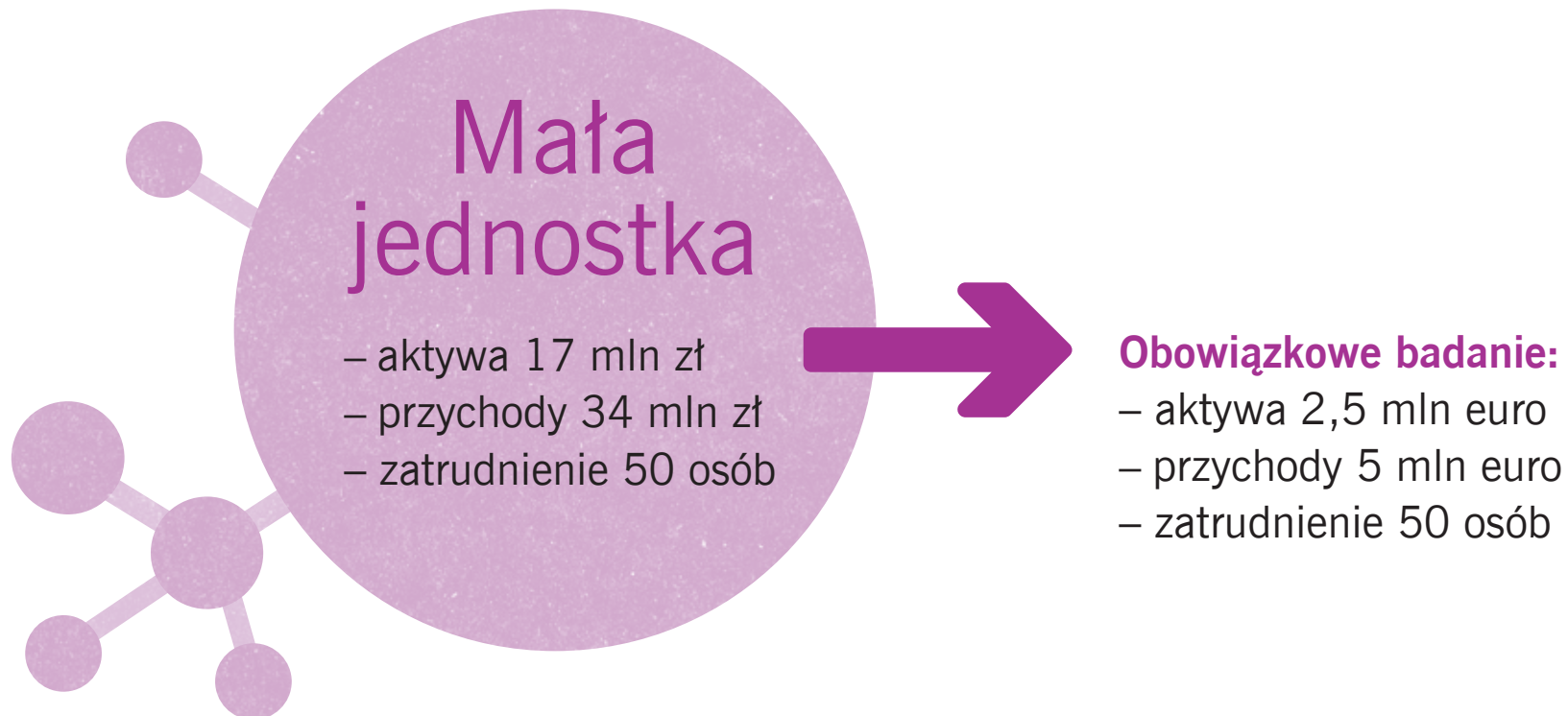
Jednostki, które uzyskają status jednostki małej w danym roku obrotowym, a w następnym roku obrotowym przekroczą w/w progi, nadal będą mogły korzystać z uproszczeń przewidzianych dla tych jednostek. Jednostka utraci status jednostki małej, jeśli dwa lata z rzędu przekroczy w/w progi.

Do małych jednostek nie zaliczamy:

- jednostek prowadzących działalność finansową,
- podmiotów notowanych na giełdzie papierów wartościowych,
- podmiotów ubiegających się o notowanie na giełdzie papierów wartościowych.

Jednostki powiązane

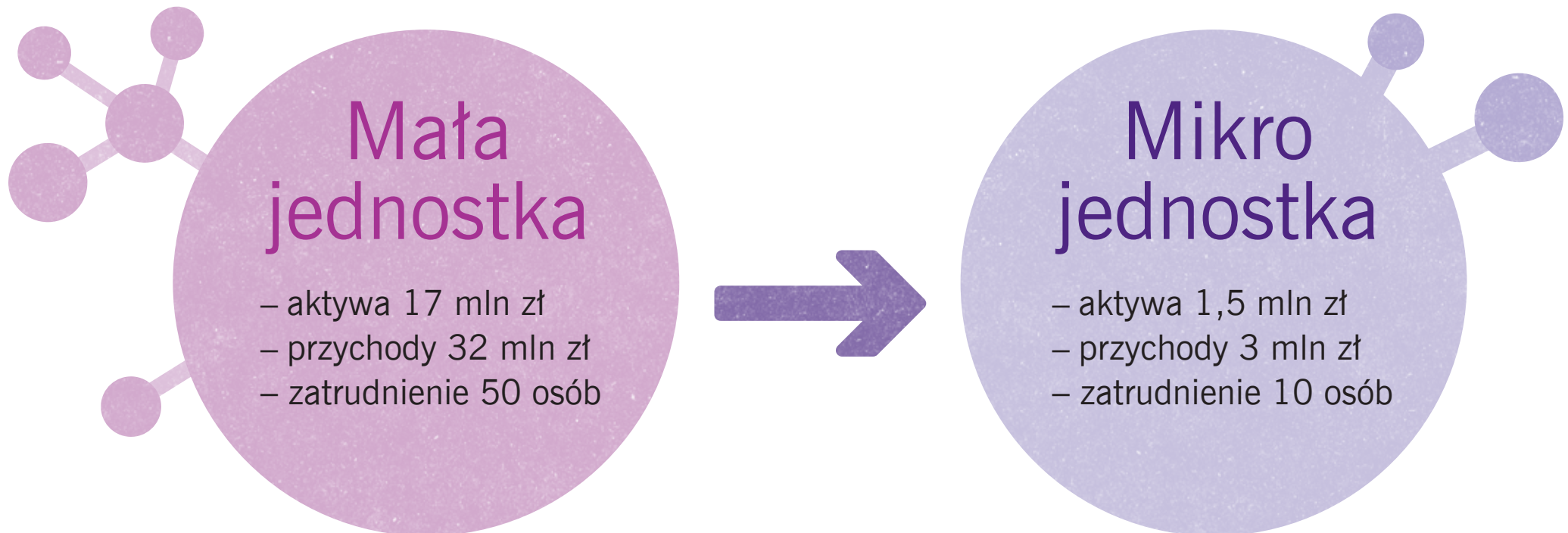
Mała jednostka a obowiązek badania

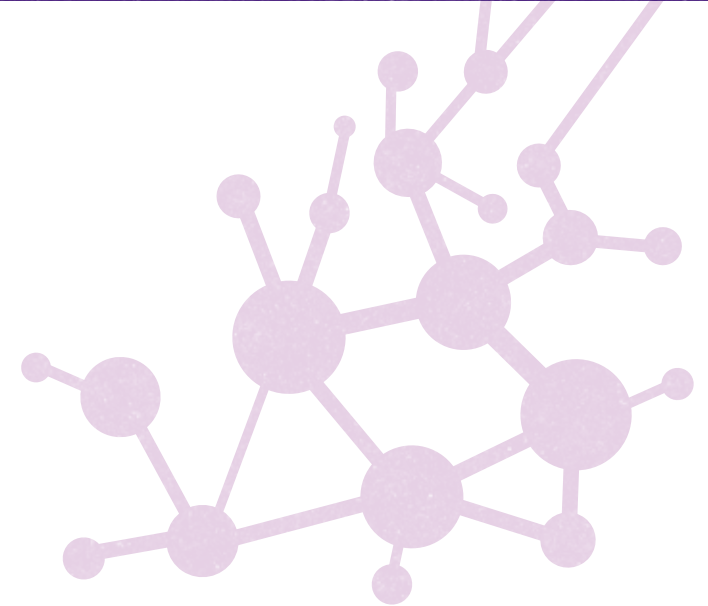

Jednostki powiązane

Mała jednostka a mikro jednostka

Jednostki powiązane

Uproszczenia dla małych jednostek

Wprowadzone uproszczenia dla małych jednostek dotyczą:

klasyfikacji umów leasingu
według przepisów podatkowych

instrumentów finansowych
można nie stosować rozporządzenia o instrumentach finansowych

podatku odroczonego
można odstąpić

zestawienia zmian w kapitale własnym oraz rachunku przepływów pieniężnych
można nie sporządzać

sprawozdania z działalności
zwolnienie jeśli w informacji dodatkowej informacja o akcjach własnych

Jednostki powiązane

Decyzja

- Jeśli organ zatwierdzający jednostki mikro lub małej nie podejmie stosownej decyzji w zakresie uproszczonej formy sprawozdania finansowego, to jednostka ta sporządza sprawozdanie finansowe w pełnym zakresie (tj. zgodnie z załącznikiem nr 1 do uor).
- Przepisy ustawy o rachunkowości nie określają terminu, w którym taka decyzja powinna zostać podjęta. Z art. 52 ust. 1 uor wynika, że kierownik jednostki zapewnia sporządzenie rocznego sprawozdania finansowego nie później niż w ciągu 3 miesięcy od dnia bilansowego.
- Oznacza to, że decyzja w sprawie sporządzenia uproszczonego sprawozdania finansowego powinna zostać podjęta z odpowiednim wyprzedzeniem umożliwiającym sporządzenie sprawozdania finansowego w wymienionym terminie, tj. nie później niż w ciągu 3 miesięcy od dnia bilansowego.

Balance sheet			
	In	Out	
Figure 1	11,458	7,829	4,653
Figure 2	2,789		9,111
Figure 3	1,356	7,352	856
	15,603		14,620
Figure 4		3,598	6,212
Figure 5		7,448	9,567
Figure 6		2,479	9,112
Figure 7		231	991
Figure 8		4,453	4,591
Figure 9		8,559	15,123
		27,208	49,596
Figure 10	1,546	1,059	
Figure 11	3,385	1,890	
	4,931	2,949	
Figure 12	7,516		8,909
Figure 13	1,029		2,158
Figure 14	4,309		3,991
Figure 15	6,380		6,824
Figure 16	5,978		8,772
	26,712		30,655

Jednostki powiązane

Przykład Uchwały

Uchwała nr 1/2017 z dnia 5 stycznia 2017 r.

Zgromadzenie Wspólników ABC sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach przy ul. Francuskiej 4 w sprawie przyjęcia uproszczonych zasad sporządzania sprawozdań finansowych przewidzianych dla małych jednostek.

§1

Działając na podstawie art. 3 ust. 1c ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r., poz. 1047 ze zm.; zwanej dalej „Ustawą o rachunkowości”), Zgromadzenie Wspólników spółki ABC Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, postanawia sporządzać sprawozdania finansowe Spółki z zastosowaniem uproszczeń przewidzianych w Ustawie o rachunkowości a w szczególności z zastosowaniem: art. 46 ust. 5 pkt 5, art. 47 ust. 4 pkt 5, art. 48 ust. 4, art. 48a ust. 4, art. 48b ust. 5 oraz art. 49 ust. 5 Ustawy o rachunkowości.

§2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
XXX

Sekretarz
YYY

Jednostki powiązane

Przejście

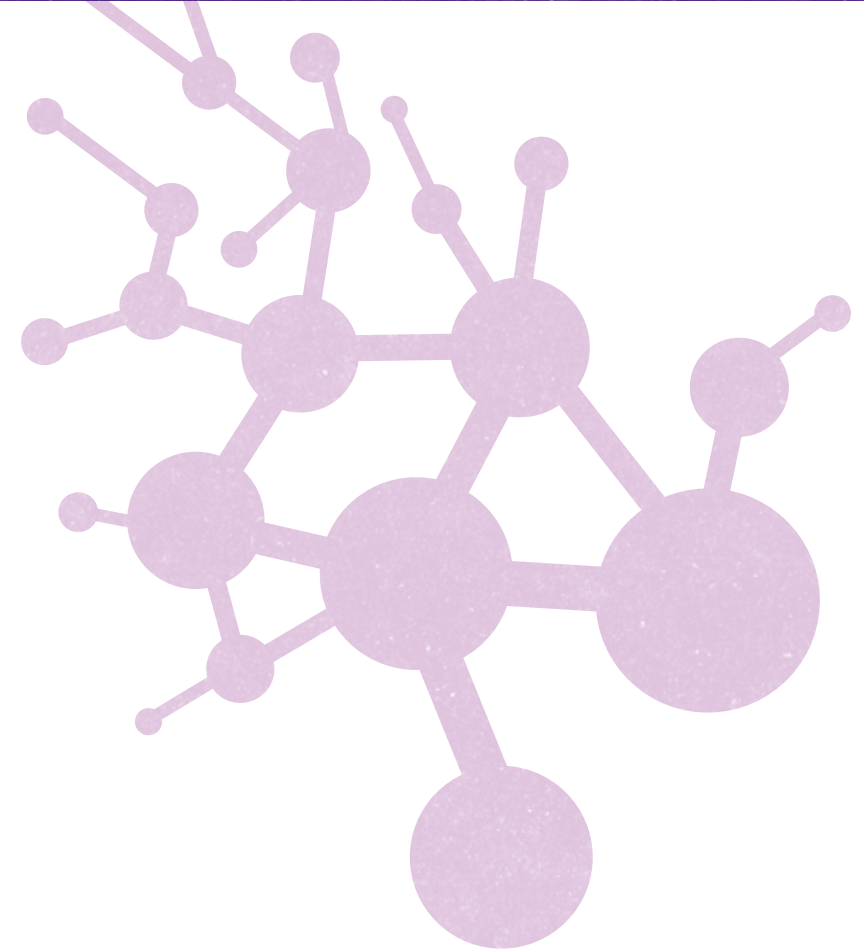
Retrospektywnie czy prospektywnie?

zmiana zasad rachunkowości = retrospektywnie

Pamiętajmy, że w „Rachunkowości” retrospektywnie nie jest uproszczeniem!

- ! Zmiany należy również opisać w polityce rachunkowości jednostki, przy czym trzeba pamiętać, że nie mogą one wpływać na rzetelne i jasne przedstawienie sytuacji majątkowej.

Ważne jest, żeby zapewnić porównywalność danych za bieżący okres z danymi za poprzednie okresy. W tym celu trzeba przekształcić dane porównawcze za poprzednie okresy oraz opisać ich wpływ na sprawozdanie finansowe.

Sprawozdanie skonsolidowane

Zwolnienie z konsolidacji

Zwolnione z konsolidacji są podmioty, które spełniają poniższe warunki

dane przed wyłączeniami

aktywa 38,4 mln zł
przychody 76,8 mln zł
zatrudnienie 250 osób

nieprzekroczone 2 z 3
na dzień bilansowy
i poprzedni dzień bilansowy

lub

poprzez
dorozumienie
wyczytane
z artykułu 56
ust. 1a

dane po wyłączeniach

aktywa 32 mln zł
przychody 64 mln zł
zatrudnienie 250 osób

Brak konsolidacji ze względu na:

- nabycie w celu sprzedaży
- ograniczenia kontroli

2015

zakaz konsolidacji

2016

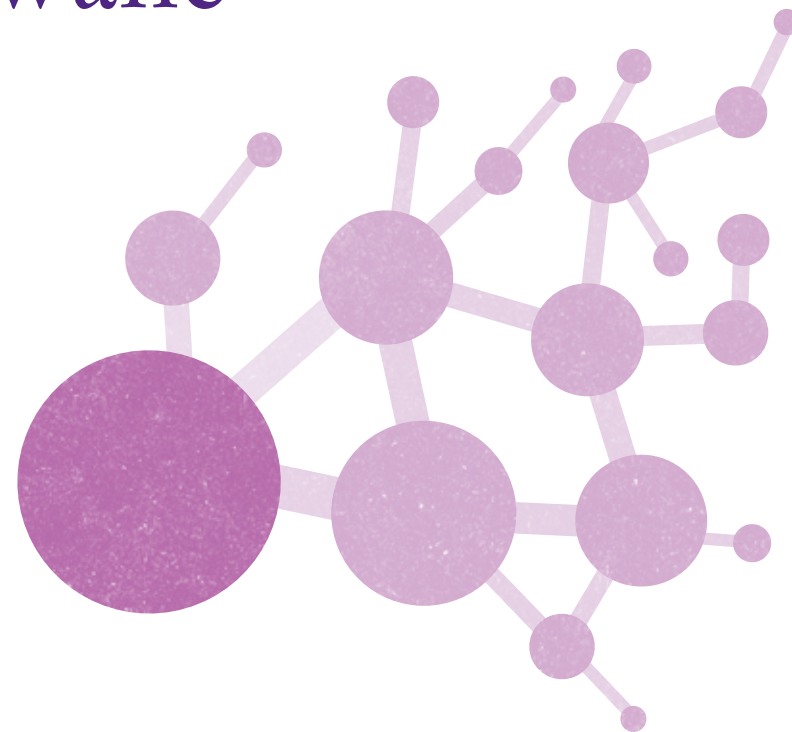
możliwość niekonsolidowania

Utracić prawo do zwolnienia z konsolidacji mogą podmioty, które dokonały przekroczenia na dzień bilansowy oraz poprzedni dzień bilansowy.

Sprawozdanie skonsolidowane

Zwolnienie z konsolidacji przez spółkę matkę

Aby nastąpiło zwolnienie z tytułu konsolidacji przez spółkę matkę muszą być spełnione poniższe warunki:

1. sprawozdanie spółki-matki musi być sporządzone wg:
    - MSSF
    - lub
    - przepisów kraju Europejskiego Obszaru Gospodarczego
- oraz
2. sprawozdanie musi zostać złożone do KRS.

Sprawozdanie skonsolidowane

Zwolnienie z konsolidacji

Można nie konsolidować jednostki zależnej jeżeli bez ponoszenia niewspółmiernie wysokich kosztów lub bez zbędnej zwłoki nie można uzyskać informacji niezbędnych do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego, przy czym może mieć to zastosowanie w wyjątkowych przypadkach, które zostaną odpowiednio udokumentowane.

Mamy nadzieję, iż przedstawione w materiale informacje będą dla Państwa przydatne.
W przypadku chęci uzyskania dodatkowych danych służymy Państwu radą, wsparciem i doświadczeniem.
W razie wątpliwości, zapraszamy do kontaktu!

Edward Nieboj
Partner Zarządzający
Outsourcing Rachunkowości, Płac i Kadr
Grant Thornton
T 61 625 11 39
E Edward.Nieboj@pl.gt.com

Anna Zapart
Senior Menedżer
Outsourcing Rachunkowości, Płac i Kadr
Grant Thornton
T 32 721 37 82
E Anna.Zapart@pl.gt.com

Dawid Napierała
Menedżer Techniczny
Departament Audytu
Grant Thornton
T 61 625 12 14
E Dawid.Napierala@pl.gt.com

www.GrantThornton.pl

Informacje zawarte w niniejszym dokumencie mają jedynie charakter ogólny i poglądowy. Nie stwarzają one stosunku handlowego ani stosunku świadczenia usług doradztwa podatkowego, prawnego, rachunkowego lub innego profesjonalnego doradztwa. Przed podjęciem jakichkolwiek działań należy skontaktować się z profesjonalnym doradcą w celu uzyskania porady dostosowanej do indywidualnych potrzeb. Grant Thornton Frąckowiak Sp. z o.o. Sp. k. dołożyło wszelkich starań, aby informacje znajdujące się w niniejszym dokumencie były kompletne, prawdziwe i bazowały na wiarygodnych źródłach. Grant Thornton Frąckowiak Sp. z o.o. Sp. k. nie ponosi jednak odpowiedzialności za ewentualne błędy lub braki w nich oraz błędy wynikające z ich nieaktualności. Grant Thornton Frąckowiak Sp. z o.o. Sp. k. nie ponosi także odpowiedzialności za skutki działań będące rezultatem użycia tych informacji.